

Nr 43

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. jämte motioner.

Propositionen

I proposition 1968: 88 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anta därvid fogade förslag till

- 1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),
- 2) förordning om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst.

Det huvudsakliga innehållet i propositionen sammanfattas sålunda.

I propositionen föreslås vissa kompletteringar av de vid 1967 års höst- riksdag antagna bestämmelserna angående beskattningen av realisationsvinst vid avyttring av fastighet. Lika med avyttring av fastighet skall således enligt förslaget anses sådan marköverföring som omfattas av det utvidgade ägouthylesinstitut, varom förslag framlagts i prop. 1967: 167. Vidare föreslås att engångsersättning, som erhålls vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid, vid realisationsvinstbeskattningen skall likställas med köpeskillning för avyttrad fastighet. Det samma föreslås även i fråga om motsvarande engångsersättningar för inskränkning i förfoganderätten till fastighet som utgår enligt naturvårdslagen. Har fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller har den skattskyldige erhållit sådan engångsersättning som nyss nämnts, skall han enligt propositionen i vissa fall få möjlighet till uppskov med realisationsvinstbeskattningen, om han inom tre år anskaffar ny fastighet.

De nya bestämmelserna skall i princip tillämpas första gången vid 1969 års taxering.

Författningsförslagen har följande lydelse.

Förslag

till

Lag

om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 35 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt punkt 5 av anvisningarna till 21 §, punkt 5 av anvisningarna till 24 §, punkt 4 av anvisningarna till 35 § och punkt 2 av anvisningarna till 36 § samma lag¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

35 §.

2 mom. Avyttras fastighet, — — — vinsten skattepliktig.
Har fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att tvångsförsäljning måste anses vara för handen, och kan det icke skäligen antagas, att avyttringen skulle ha ägt rum även om tvång icke förelegat, är endast 75 procent av vinsten skattepliktig även om fastigheten innehafts mindre än två år. Detsamma gäller i fråga om fastighetsförsäljning, som utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering, och sådan avyttring av fastighet till staten som ägt rum, därför att fastigheten på grund av flygbuller icke kan bebos utan påtaglig olägenhet.

Har fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att tvångsförsäljning måste anses vara för handen, och kan det icke skäligen antagas, att avyttringen skulle ha ägt rum även om tvång icke förelegat, är endast 75 procent av vinsten skattepliktig även om fastigheten innehafts mindre än två år. Detsamma gäller i fråga om fastighetsförsäljning, som utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering, och sådan avyttring av fastighet till staten som ägt rum, därför att fastigheten på grund av flygbuller icke kan bebos utan påtaglig olägenhet, samt vidare när fastighet överföres till ny ägare genom marköverföring enligt 8 kap. 4 a § eller 13 kap. 2 b § lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet.

Skattskyldig, som haft skattepliktig realisationsvinst på grund av avyttring eller marköverföring enligt föregående stycke eller på grund av att han fått engångsersättning för inskränkning i förfoganderätten till

¹ Senaste lydelse av 35 § 2 och 3 mom., punkt 4 av anvisningarna till 35 § och punkt 2 av anvisningarna till 36 § se 1967:748 samt av punkt 5 av anvisningarna till 21 § och punkt 5 av anvisningarna till 24 § se 1946:109.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

sin fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar eller för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastigheten på obegränsad tid, kan, om han avser att förvärva fastighet (ersättningsfastighet), som är jämförlig med den fastighet till vilken realisationsvinsten hänförs, få uppskov med beskattning av realisationsvinsten i enlighet med särskilda bestämmelser därom. Uppkommer fråga om beskattning av realisationsvinst eller om beräkning av realisationsförlust på grund av avyttring av ersättningsfastighet, beräknas vid tillämpning av vad i första stycket sägs innehavstiden för ersättningsfastigheten som om avyttringen avsett den tidigare innehavda fastigheten. Vad nu sagts gäller dock endast om den realisationsvinst som uppskovet avser helt eller delvis avräknats från ersättningsfastighetens ingångsvärde.

Har avyttrad	— — — — —	närmast dessförrinnan.
Vad som	— — — — —	till vattenkraft.
3 m o m. Avyttras a k t i e,	— — — — —	av vinsten
Avyttrar skattskyldig	— — — — —	detta stycke.
Kan tillämpning	— — — — —	avyttringen sker.
Har egendom	— — — — —	för avyttringen.
Bestämmelsen i 2 mom. tredje stycket äger motsvarande tillämpning på egendom som avses i detta moment.		Bestämmelsen i 2 mom. fjärde stycket äger motsvarande tillämpning på egendom som avses i detta moment.
Från skatteplikt	— — — — —	lös egendom.
Har fastighet	— — — — —	av fångeshandlingen.

Anvisningar

till 21 §.

5. Till intäkt av jordbruksfastighet räknas jämväl vad som influerar på grund av upplåten nyttjanderätt till fastigheten eller del därav, såsom arrende, avgäld för lägenhet, som är avsöndrad från fastigheten, eller för servitut, som vilar å fastigheten, m. m. dyl. Vad nu sagts gäller dock icke beträffande engångs-

5. Till intäkt av jordbruksfastighet räknas jämväl vad som influerar på grund av upplåten nyttjanderätt till fastigheten eller del därav, såsom arrende, avgäld för lägenhet, som är avsöndrad från fastigheten, eller för servitut, som vilar å fastigheten, m. m. dyl. Vad nu sagts gäller dock icke beträffande engångs-

(Nuvarande lydelse)

ersättning vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt för obegränsad tid, t. ex. vid ianspråktagande under nyss angivna förhållanden av mark eller strömfall enligt vattenlagen eller för framdragande av ledningar eller anläggande av väg. Hör till fastigheten rätt att på visst sätt utnyttja någon annan fastighet såsom till skogsfång, mulbete eller dyl., skall givetvis även vad som därigenom kommer fastighetens innehavare tillgodo räknas som intäkt av fastigheten. I fråga om för gemensamt behov avsatta s. k. besparingsskogar, häradsallmänningar och andra likartade samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, skall som samfällighetens inkomst räknas även vad som in natura utdelats till innehavarna av de fastigheter, som hava del i samfälligheten. Då inkomsten således beskattas hos samfälligheten (jfr 53 § 1 mom. f), följer härav, att innehavare av fastighet, som har del i samfällighet av ovannämnda art, icke är skyldig att som intäkt av sin fastighet upptaga vad han uppburit såsom utdelning från samfälligheten, vare sig utdelningen utgått in natura eller i penningar.

(Föreslagen lydelse)

ersättning vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt för obegränsad tid, t. ex. vid ianspråktagande under nyss angivna förhållanden av mark eller strömfall enligt vattenlagen eller för framdragande av ledningar eller anläggande av väg. *Icke heller räknas till intäkt av jordbruksfastighet engångsersättning för inskränkning i förfoganderätten till fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar.* Hör till fastigheten rätt att på visst sätt utnyttja någon annan fastighet såsom till skogsfång, mulbete eller dyl., skall givetvis även vad som därigenom kommer fastighetens innehavare tillgodo räknas som intäkt av fastigheten. I fråga om för gemensamt behov avsatta s. k. besparingsskogar, häradsallmänningar och andra liknande samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, skall som samfällighetens inkomst räknas även vad som in natura utdelats till innehavarna av de fastigheter, som hava del i samfälligheten. Då inkomsten således beskattas hos samfälligheten (jfr 53 § 1 mom. f), följer härav, att innehavare av fastighet, som har del i samfällighet av ovannämnda art, icke är skyldig att som intäkt av sin fastighet upptaga vad han uppburit såsom utdelning från samfälligheten, vare sig utdelningen utgått in natura eller i penningar.

till 24 §.

5. Såsom intäkt av annan fastighet räknas icke engångsersättning vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan fastighet för obegränsad tid (jfr punkt 5 andra meningen av anvisningarna till 21 §).

5. Såsom intäkt av annan fastighet räknas icke engångsersättning vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan fastighet för obegränsad tid (jfr punkt 5 andra meningen av anvisningarna till 21 §). *Icke heller räknas till sådan intäkt engångsersättning för inskränkning i förfoganderätten till fastighet*

(Nuvarande lydelse)

en, taxeringsvärdet för år 1914 eller taxeringsvärdet året före dödsfallet eller motsvarande värde — liksom de förbättrings- eller därmed jämförliga reparations- och underhållskostnader, för vilka avdrag får ske, skola omräknas till de belopp, vartill de skulle ha uppgått efter det allmänna prisläget under det år då avyttringen skedde.

(Föreslagen lydelse)

en, taxeringsvärdet för år 1914 eller taxeringsvärdet året före dödsfallet eller motsvarande värde — liksom de förbättrings- eller därmed jämförliga reparations- och underhållskostnader, för vilka avdrag får ske, skola omräknas till de belopp, vartill de skulle ha uppgått efter det allmänna prisläget under det år då avyttringen skedde. *Angående omräkningen, när den skattskyldige erhållit uppskov med beskattning av realisationsvinst enligt 35 § 2 mom. tredje stycket, gälla särskilda bestämmelser.*

Omräkningen sker — — — — — årligen omräkningstalen.

Har avyttring — — — — — före dödsfallet.

Förbättringskostnad eller — — — — — före dödsfallet.

Kostnad för — — — — — tredje stycket.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1969 års taxering. Äldre bestämmelser om engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid eller för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar gäller fortfarande, om avtal träffats eller beslut meddelats om ersättningen före den 1 juli 1968. Utgår sådan engångsersättning på grund av expropriation eller liknande förfarande, gäller äldre bestämmelser om talan i målet väckts före den 1 juli 1968 eller om rättigheten börjat utövas eller inskränkningen trätt i kraft före nämnda dag.

Förslag

till

Förordning**om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Har skattskyldig haft skattepliktig realisationsvinst, som avses i 35 § 2 mom. tredje stycket kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) och som uppgått till minst 3 000 kronor, kan han, om han så yrkar och på de villkor och i den omfattning som nedan sägs, erhålla uppskov med beskattning enligt kommunalskattelagen och förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt av realisationsvinsten.

2 §.

Uppskov kan erhållas, om den skattskyldige avser att före utgången av tredje kalenderåret efter det år, då realisationsvinsten uppkommit, förvärva fastighet (ersättningsfastighet), som är jämförlig med den fastighet till vilken realisationsvinsten hänför sig.

Om den skattskyldige icke förvärvat ersättningsfastighet innan uppskovsbeslut meddelats, gäller som förutsättning för uppskov, att den skattskyldige till länsstyrelsen i det län, där han taxeras till statlig inkomstskatt, överlämnat en av svensk bank eller, efter länsstyrelsens medgivande, annan svensk kreditinrättning utfärdad garantiförbindelse i vilken kreditinrättningen förklarar sig svara för ett skattebelopp, avseende statlig eller kommunal inkomstskatt, som beräknas till 50 procent av den vid taxering till statlig inkomstskatt skattepliktiga realisationsvinst som uppskovet avser.

Länsstyrelsen utfärdar intyg om överlämnad garantiförbindelse.

Garantiförbindelse skall gälla till utgången av andra taxeringsåret efter det beskattningsår, då ersättningsfastighet enligt första stycket senast skulle ha förvärvats. Förbindelsen skall vara utfärdad enligt formulär som riksskattenämnden fastställer.

3 §.

Fråga om uppskov handlägges av prövningsnämnden i det län, där den fastighet, till vilken realisationsvinsten hänför sig, är belägen.

Ansökningshandlingen inges eller insändes till prövningsnämndens kansli och skall vara inkommen till kansliet före utgången av året efter det år, under vilket den realisationsvinst uppkommit som ansökningen avser. Har ansökan gjorts hos annan prövningsnämnd än som avses i första stycket, skall handlingarna omedelbart översändas till kansliet hos den prövningsnämnd som har att pröva ansökningen.

4 §.

Medges uppskov innebär detta i första hand att frågan om beskattning av realisationsvinst som avses i 1 § får anstå i avvaktan på att den skattskyldige förvärvat ersättningsfastighet. Har den skattskyldige icke inom den föreskrivna tiden förvärvat ersättningsfastighet, skall realisationsvinsten upptagas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för det beskattningsår, då realisationsvinsten uppkom.

Anskaffar den skattskyldige inom föreskriven tid ersättningsfastighet upptages frågan om fortsatt uppskov snarast till behandling och gäller därvid följande.

I den mån det vederlag, till vilket realisationsvinsten hänför sig, efter avdrag för försäljningsomkostnader eller motsvarande kostnader, motsvarar eller understiger det för ersättningsfastigheten utgivna vederlaget, anstår frågan om beskattning av realisationsvinsten till dess ersättningsfastigheten avyttras. Om förstnämnda vederlag, efter avdrag som nyss nämnts, överstiger det för ersättningsfastigheten utgivna vederlaget, får uppskov med beskattningen icke längre åtnjutas för den del av realisationsvinsten som motsvarar det överskjutande beloppet. Denna del av realisationsvinsten skall upptagas till beskattning i enlighet med första stycket andra punkten.

Vid beräkning av realisationsvinst eller realisationsförlust genom avyttring av ersättningsfastigheten skall det ingångsvärde, som gäller för denna

fastighet enligt anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen, minskas med beloppet av den skattepliktiga realisationsvinst eller del av sådan vinst som uppskovet avser.

Det åligger skattskyldig som erhållit uppskov att, när anskaffningen skett, utan dröjsmål anmäla detta för prövningsnämnden.

5 §.

Avlider skattskyldig, som erhållit uppskov med beskattningen av realisationsvinst för att anskaffa ersättningsfastighet, tillämpas för dödsboet vad som enligt bestämmelserna i denna förordning skolat gälla för den avlidne. Upplöses aktiebolag eller annan juridisk person, som erhållit sådant uppskov, skall realisationsvinsten snarast upptagas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för det beskattningsår då realisationsvinsten uppkom.

6 §.

Om handläggning av ansökan om uppskov enligt denna förordning samt om talan mot beslut rörande tillämpningen av förordningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623) om handläggning av besvär över taxeringsnämnds beslut och om talan mot prövningsnämnds beslut rörande taxering.

7 §.

Berör beslut om uppskov åsatt taxering, skall sådan ändring vidtagas i taxeringen som betingas av beslutet. Ändringen ankommer på den prövningsnämnd, som har att taga befattning med taxeringen, eller, om besvär rörande taxeringen är föremål för prövning i högre instans, på denna.

Underrättelse angående beslut om uppskov skall, när så behövs, tillställas den myndighet som har att vidtaga ändringen i taxeringen.

8 §.

Om taxeringen för det år, då den med uppskovet avsedda realisationsvinsten uppkom, i anledning av anförda besvär eller av annan anledning ändras efter det att beslut om uppskov meddelats, får besvär med yrkande om därav betingad ändring i uppskovsbeslutet anföras i särskild ordning. Besvären skall vara inkomna inom sex månader från den dag då beslutet om ändring i taxeringen meddelades men får ej företagas till avgörande förrän beslutet rörande taxeringen vunnit laga kraft.

9 §.

Konungen meddelar föreskrifter för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Förordningen äger icke tillämpning på realisationsvinst, som uppkommit genom att skattskyldig erhållit engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid eller för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar, om avtal träffats eller beslut meddelats före den 1 juli 1968, och ej heller på annan realisationsvinst, om realisationsvinsten uppkommit före år 1968.

Motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen återfinns under följande rubriker på nedan angivna sidor i propositionen.

Inledning, s. 9—10

Marköverföring genom ägoutbyte, s. 11—12

Upplåtelse av nyttjanderätt m. m., s. 12—15

Uppskov med realisationsvinstbeskattningen, s. 15—20

Övergångsbestämmelser, s. 20—21

Realisationsvinstbeskattningen av jordbruksfastigheter, s. 21.

Motionerna

Yrkanden

Med anledning av propositionen har väckts följande motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 948 av herrar *Eskilsson* och *Sveningsson* samt II: 1206 av herrar *Eliasson* i Moholm och *Björkman*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga det i proposition nr 88 framlagda förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring att *dels* 35 § 2 mom. erhåller nedanstående lydelse, *dels* till punkt 4 av anvisningarna till 35 § fogas ett stycke av den lydelse som nedan framgår *dels ock* att ikraftträdandebestämmelserna får följande lydelse.

35 §.

2 mom. Avyttras *fastighet*, — — — vinsten skattepliktig.

Har fastighet — — — å landet.

Skattskyldig, som haft skattepliktig realisationsvinst på grund av avyttring eller marköverföring enligt föregående stycke eller *sådan avyttring som föranletts av att han av sysselsättningsskäl måst flytta till annan ort, så ock skattskyldig, som* på grund av att han fått engångsersättning för inskränkning i förfoganderätten till sin fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar eller för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastigheten på obegränsad tid, kan, om han avser att förvärva fastighet (ersättningsfastighet), som är jämförlig med den fastighet till vilken realisationsvinsten hänför sig, få uppskov med beskattning av realisationsvinsten i enlighet med särskilda bestämmelser därom. Uppkommer fråga om beskattning av realisationsvinst eller om beräkning av realisationsförlust på grund av avyttring av ersättningsfastighet, beräknas vid tillämpning av vad i första stycket sägs innehavstiden för ersättningsfastigheten som om avyttringen avsett den tidigare innehavda fastigheten. Vad nu sagts gäller dock endast om den realisationsvinst som uppskovet avser helt eller delvis avräknats från ersättningsfastighetens ingångsvärde.

Har avyttrad — — — närmast dessförinnan.

Vad som — — — till vattenkraft.

Anvisningar

till 35 §.

4. Lika med — — — sammanlagda ersättningsbeloppet.

Ersättningsfastighet skall kunna anses jämförlig med fastighet, beträffande vilken uppskov med beskattning av realisationsvinst medgives, även om den enligt fastighetstaxeringen är av annan beskattningsnatur.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1969 års taxering. Äldre bestämmelser om engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid eller för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar gäller fortfarande, om avtal träffats eller beslut meddelats om ersättningen före den 1 januari 1969. Utgår sådan engångsersättning på grund av expropriation eller liknande förfarande gäller äldre bestämmelser om talan i målet väckts före den 1 januari 1969 om rättigheten börjat utövas eller inskränkningen trätt i kraft före nämnda dag.

II) motionen I: 949 av herr *Åkerlund*, vari hemställdt,

A) att riksdagen måtte besluta att engångsersättningar för inskränkning i förfoganderätten till fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar vid realisationsvinstbeskattningen skall anses som avyttring av fastighet men att i övrigt någon ändring icke vidtas i gällande bestämmelser rörande beskattningen av engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet;

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

I detta sammanhang behandlas även följande vid riksdagens början väckta motioner

1) de likalydande motionerna I: 92 av herr *Strandberg* och II: 132 av herr *Petersson*, vari hemställdt, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utgivande av en broschyr som på lättförklarligt sätt klagör principerna och innebörden av den nya lagstiftningen om realisationsvinstbeskattningen»;

2) de likalydande motionerna I: 387 av herr *Tistad* och II: 483 av herr *Larsson* i Umeå, vari hemställdt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag om sådan ändring av gällande bestämmelser att vinst, som uppkommer vid försäljning av villa på grund av ägarens flyttning från orten, inte skall beskattas om han inom viss tid på den nya orten köper ny

bostadsfastighet;

3) de likalydande motionerna I: 392 av herr *Werner* och II: 473 av herr *Hermansson m. fl.*, vari bl. a. hemställdts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning om sådan utformning av mark- och aktievinstbeskattningen att sådana vinster beskattas i minst samma utsträckning som löneinkomster;

4) de likalydande motionerna I: 636 av herr *Axel Kristiansson* och II: 806 av herr *Josefson* i Arrie *m. fl.*, vari hemställdts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 36 § kommunalskattelagen att interpolation av taxeringsvärdet under perioden mellan två allmänna fastighetstaxeringar må tillåtas enligt i motionerna anförda riktlinjer samt att vederbörande utskott utarbetar förslag till ändrad lagtext»;

5) de likalydande motionerna I: 650 av herr *Sveningsson* och II: 813 av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.*, vari hemställdts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas att 35 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 och punkt 7 av övergångsbestämmelserna till lagen den 15 december 1967 (nr 748) om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

35 §.

3 mom. Avyttras *aktie*, — — — 25 % av vinsten.

Avyttrar skattskyldig — — — detta stycke.

Kan tillämpning — — — avyttringen sker.

Har egendom — — — för avyttringen.

Bestämmelsen i — — — detta moment.

Från skatteplikt — — — lös egendom.

7. Har fastighet överlåtit på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening *efter den 31 december 1967* av någon som har ett bestämmande inflytande över bolaget eller föreningen, beräknas realisationsvinst vid hans avyttring av aktie eller andel i bolaget eller föreningen som om avyttringen avsett mot aktien eller andelen svarande andel av fastigheten. Vad nu sagts får icke föranleda att realisationsvinst beräknas lägre eller att realisationsförlust beräknas högre än enligt reglerna i detta moment. Bestämmelserna i detta stycke gälla endast om sådan fastighet utgör bolagets eller föreningens väsentliga tillgång. De gälla dock icke vid avyttring av aktie i sådant

bostadsaktiebolag eller andel i sådan bostadsrättsförening som avses i 24 § 3 mom., om avyttringen avser endast rätt till viss eller vissa men ej alla bostadslägenheter i fastigheten.

Övriga yrkanden i motionerna I: 392 och II: 473 behandlas av utskottet i andra sammanhang.

Motivering

I: 92 och II: 132

Det måste åvila myndigheterna att på rimligt sätt förklara innebörden av den av 1967 års höstriksdag beslutade lagstiftningen rörande realisationsvinstbeskattningen. I samband med lagändringsförslag i fråga om hyresregleringen föreslog Kungl. Maj:t att flera 100 000 kr. skulle utnyttjas för utgivande av en informationsbroschyr. Det angivna exemplet åskådliggör önskemålet om att för berörda medborgare söka klargöra innebörden av riksdagens lagbeslut. Lagstiftningen beträffande realisationsvinstbeskattningen är av sådan karaktär att dess innebörd och principerna för dess tillämpning bör klarläggas. Det torde inte innebära större svårigheter och inte heller vara något ekonomiskt problem att i kortfattad form söka klarlägga dessa förhållanden. Utgivandet av en enkel broschyr synes därför inte behöva belastas med särskilt anslag.

I: 387 och II: 483

Vid föregående års riksdag behandlades i samband med propositionen om markvärdebeskattningen förslag om att vinst, som uppkommer vid försäljning av villa på grund av ägarens flyttning från orten, inte skall beskattas om ägaren inom viss tid på den nya orten köper ny bostadsfastighet. Riksdagsmajoriteten avvisade dessa förslag.

Departementschefen anförde i prop. 1967: 153 att tillräcklig hänsyn tagits till dessa reinvesteringsfall genom lagstiftningens grundläggande utformning (s. 137). Majoriteten i bevillningsutskottet anslöt sig till departementschefens bedömning och motivering (BeU 1967: 64). Genom det fasta tillägget på 3 000 kr. per år torde visserligen många mindre realisationsvinster bli skattefria, men i ett inte oväsentligt antal fall kan man förutsätta att försäljningar av vanliga egna hem kommer att resultera i beskattning. Av flera skäl är detta inte tillfredsställande.

Markvärdekommitténs förslag, som i fråga om dessa reinvesteringsfall överensstämmer med propositionen, utsattes för kritik från flera remissinstanser på denna punkt.

Kooperativa förbundet ifrågasatte om inte någon bestämmelse borde införas, som generellt befriar från beskattning i dessa reinvesteringsfall. Förbundet ansåg att denna regel skulle kunna utformas så, att eventuellt uppkommande beskattning skall undanröjas, därest skattskyldig i samband

med byte av anställningsort, inträde i pensionsåldern eller liknande försäljer en- eller tvåfamiljsfastighet, som använts som egen bostad, och därefter senast inom viss tid, två å tre år, anskaffar liknande bostadsfastighet. Också Näringslivets skattedelegation framhöll, att de olägenheter, som uppkommer för en villaägare som tvingas flytta från en ort och där sälja sin bostad för att i stället köpa en villa på en ny bostadsort, inte helt undanröjs genom kommittéförslaget.

Även om i de flesta fall någon skattepliktig vinst inte uppkommer, befarar motionärerna att »lagstiftningens grundläggande utformning» inte resulterar i skattefrihet i samtliga fall där en villa säljs på grund av flyttning till annan ort och motsvarande reinvestering sedan sker. Helt oberoende av om flyttningen beror på driftinställelse eller är en frivillig flyttning stämmer det illa med lagstiftningens syfte att realisationsvinstbeskattning i dessa fall skall kunna ifrågakomma. En beskattning motverkar här dessutom direkt den rörlighet på arbetsmarknaden, som är ett av syftena med arbetsmarknadspolitiken.

I: 392 och II: 473

Från radikalt håll inom arbetarrörelsen har länge krävts en hårdare beskattning av spekulationsvinster. Den införda aktievinstbeskattningen liksom omläggningen av markvinstbeskattningen kan i viss mån anses vara ett tillmötesgående av dessa krav från arbetarhåll. Utformningen av beskattningen på dessa områden lämnar emellertid mycket övrigt att önska. Medan en löntagare får betala skatt för hela sin inkomst, bortsett från ortsavdraget, beskattas aktie- och markvinster bara delvis. Från markvinsterna får man göra stora avdrag, bland annat för penningvärdets fall. Det belopp som blir kvar efter alla avdragen är i allmänhet skattepliktigt bara till 75 %. Likartad beskattningsprincip gäller för aktievinsterna.

I: 636 och II: 806

I de nya bestämmelserna om beräkning av skattepliktig realisationsvinst vid avyttring av fastighet ingår en alternativregel för beräkning av ingångsvärdet av fastighet vid längre innehavstid än 20 år. Enligt denna alternativregel får i stället för den ursprungliga anskaffningskostnaden för fastigheten till grund för realisationsvinstberäkningen läggas taxeringsvärdet 20 år före avyttringen förhöjt med 50 procent. Den s. k. 20-årsregeln kommer i regel att tillämpas i de fall då det inte är möjligt att verkställa en tillförlitlig utredning om förbättringskostnader, som ligger bortom 20-årsgränsen.

Den i lagstiftningen genomförda anknytningen till taxeringsvärdet vid lång innehavstid är praktisk, men den medför i likhet med den äldre lagstiftningen tröskelproblem med hänsyn till att underlaget för ingångsvärdesberäkningen vid 20-årsregeln i så hög grad påverkas av höjningarna av taxeringsvärdena vid de allmänna fastighetstaxeringarna. Fastighetsägarna kommer att bli obenägna att genomföra en försäljning de närmaste åren före den

tidpunkt som markerar gränsen för tillämpning av ett nytt taxeringsvärde vid ingångsvärdeberäkningen. Enligt de undersökningar av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet på landsbygden som genomförts beträffande dels 1952 års allmänna fastighetstaxering (SOU 1956: 57) och dels 1957 års allmänna fastighetstaxering (SOU 1963: 14) uppgick höjningen av taxeringsvärdet på jordbruksfastighet i genomsnitt till 56 procent vid 1952 års allmänna fastighetstaxering jämfört med 1945 års och till 62 procent vid 1957 års allmänna fastighetstaxering jämfört med 1952 års. Detta innebär att, om taxeringsvärdenivån vid 1945 års allmänna fastighetstaxering sätts till 100, nivån vid 1952 års taxering blir 156 och nivån vid 1957 års taxering 252. Vid fastighetsförsäljningar fr. o. m. 1968 t. o. m. 1971 kommer 1945 års taxeringsvärden att ligga till grund för 20-årsregeln och under åren 1972 t. o. m. 1976 1952 års taxeringsvärden. Det är uppenbart att fastighetsägarna under respektive perioder blir obenägna att genomföra försäljningar med hänsyn till de trösklar som uppkommer 1972 respektive 1977. En stor del av tröskelproblemen skulle undanröjas om man tillåter interpolation av taxeringsvärdet under perioden mellan två allmänna fastighetstaxeringar. En sådan konstruktion med ett för varje år glidande taxeringsvärde skulle i hög grad minska de ogynnsamma effekterna av trösklarna vid de allmänna fastighetstaxeringarna och därmed ge ett rättvisare resultat vid tillämpningen av 20-årsregeln. Om nytt taxeringsvärde åsatts vid särskild fastighetstaxering under perioden mellan två allmänna fastighetstaxeringar får jämkning göras med hänsyn härtill.

I: 650 och II: 813

Genom beslut av 1967 års riksdag rörande markvärdebeskattningen antogs en bestämmelse som i sig själv innebar retroaktivitet och som enligt motionärernas mening kan få upprörande verkningar långt framåt i tiden. Motionärerna åsyftar den i kommunalskattelagen införda regeln enligt vilken fastighet, vilken före ingången av 1968 förvärvats från närstående utan att lagfart sökts senast den 8 november 1967, vid en framtida realisationsvinstbeskattning skall anses förvärvad genom det köp, byte eller därmed jämförliga fång, som skett närmast dessförinnan från annan än på angivet sätt närstående person.

Den vittgående retroaktivitet som härigenom infördes strider enligt motionärernas uppfattning i väsentliga hänseenden mot vedertagna rättssäkerhetsprinciper. Framför allt framstår det som stötande att på detta sätt införa ett stadgande som radikalt och slumpmässigt ändrar villkoren för de avtalslutande parterna efter det att avtalet ingåtts. Speciellt i fråga om fastighetsaffärer bör det kunna krävas att de rättsregler som gäller vid tidpunkten för ett avtals ingående och vilka köpare och säljare föriitat sig på inte förändras genom retroaktiv lagstiftning.

I svensk skattepraxis anses äganderätten till en fastighet övergå till köparen vid tidpunkten för köpekontraktets undertecknande. De bestämmelser

varom ovan är fråga knyter i stället den skatterättsliga effekten till ingivandet av ansökan om lagfart eller annan ansökan hos myndighet. Någon betydelse för äganderättens övergång har dock icke lagfartsansökan. Enligt lagfartsförordningen skall ansökan om lagfart inges till inskrivningsdomaren inom sex månader — i stad inom tre månader — från köpets avslutande. Det händer dock många gånger att ansökan av fullt legitima skäl inges väsentligt senare. Åtskilliga avyttringar kommer nu, oavsett om köpare och säljare varit i god tro eller ej, i ett helt annat skatterättsligt läge än vad som från början avsetts. Det måste därför anses som högst olämpligt att de skattemässiga verkningarna knyts till en tidpunkt som har så föga med själva äganderättens övergång att göra som tidpunkten för lagfartsansökan.

Svensk skatterätt erkänner den principen att det står den skattskyldige fritt att inom lagstiftningens ram så avpassa sitt ekonomiska handlande att han ej drabbas av onödigt hög skatt. Genom de regler som nu införts har fullt legitima överlåtelse plötsligt bestraffats på ett för den allmänna rättskänslan stötande sätt.

Genom att köparen endast får räkna sig till godo säljarens ingångsvärde övergår den latent skatteskuld som eventuellt uppkommit under säljarens innehavstid på köparen. Någon möjlighet för denne att i efterhand gottgöra sig för denna belastning torde i de allra flesta fall inte föreligga. Det förefaller obilligt att verkningarna av den retroaktiva lagstiftningen ensidigt skall träffa den part som icke haft den direkta ekonomiska vinningen av affären. Att märka är vidare att flertalet av dem som kommer att drabbas av den retroaktivt verkande lagstiftningen torde vara andra än dem man velat komma åt. Risk föreligger nämligen att endast de som handlat i okunnighet och god tro drabbas, medan de som haft tillgång till skatteexpertis eller eljest varit tillräckligt förutseende ej blir berörda av förevarande bestämmelse.

I: 948 och II: 1206

I och med att 1967 års riksdag antagit nya bestämmelser rörande realisationsvinstbeskattningen, innebärande att denna fick evärdelig karaktär, kan principiella invändningar ej riktas mot de i prop. 1968: 88 framlagda förslagen om kompletterande bestämmelser rörande nyttjanderätts- och servitutsupplåtelse. Däremot saknas enligt motionärernas mening anledning att i samband med ikraftträdandet bryta beskattningsåret och låta den 1 juli 1968 utgöra gränsen mellan de äldre och de nya bestämmelserna. I fråga om inkomstbeskattningen gäller i vårt land den praxis att samma lagstiftning skall gälla för hela beskattningsåret, och denna praxis brukar brytas endast då speciella skäl anses vara för handen. Några sådana skäl har emellertid ej åberopats av departementschefen och synes ej heller kunna anföras. Motionärerna föreslår därför att övergångsbestämmelserna får sådan utformning att äldre bestämmelser gäller även beträffande transaktioner under senare halvåret 1968.

Då 1967 års riksdag behandlade frågan om realisationsvinstbeskattningen,

förelåg full enighet om att uppskov med beskattningen borde medges när fastighetsägare av mer eller mindre tvingande skäl nödgades avyttra sin fastighet och han avsåg att skaffa sig ny sådan. Redan i prop. 1967: 153 angavs exempel på fall då uppskov befanns motiverat. I anslutning härtill framfördes från olika håll önskemålet att egnahemsägare, som erhållit anställning å annan ort och på grund härav avyttrar sin fastighet, skall inbegripas bland de uppskofsberättigade. I prop. 1968: 88 har departementschefen utvidgat området för uppskovsrätt men alljämt ställt de berörda egnahemsfallen utanför.

Enligt motionärernas mening föreligger en form av tvångsförsäljning när en skattskyldig av anställningsskäl avflyttar från viss ort till annan. Tydligast torde detta framträda när arbetsgivaren beordrat förflyttning i tjänsten eller när ett helt verk eller helt företag flyttar till annan ort. Likartat är förhållandet för den som mist sin anställning på grund av personalinskränkning eller företagsnedläggelse och ej kan erhålla nytt arbete på platsen. I vissa sådana fall förekommer också omflyttningar som föranstaltas genom AMS. Det tvångsmässiga kan måhända sägas vara mindre för dem som frivilligt söker tjänst å annan ort, men i fråga om fastighetsförsäljningen föreligger blott gradskillnader i tvånget. Någon principiell skillnad görs f. ö. icke mellan mer frivilliga flyttningar och sådana av ren tvångskaraktär när det gäller avdrag för flyttningsekostnader. Det kan måhända göras gällande att försäljning av egnahem i allmänhet ej kommer att föranleda någon realisationsvinstbeskattning. Motionärerna anser det dock angeläget att icke genom beskattningen försvåra anskaffandet av nytt egnahem.

Enligt lagförslaget skall ersättningsfastigheten vara »jämförlig» med den fastighet till vilken realisationsvinsten hänför sig. Härom uttalar departementschefen, att det enligt hans mening »ligger i sakens natur att man särskilt i upplåtelsefallen får bedöma frågan om likvärdigheten relativt liberall». Motionärerna delar denna uppfattning men kan inte instämma i vad departementschefen anför om att ersättningsfastigheten skall vara av samma beskattningsnatur som den tidigare fastigheten. Det kan nämligen förhålla sig så att en fastighet, som egentligen används endast som bostadsfastighet, i fastighetstaxeringslängden är registrerad som jordbruksfastighet i stället för annan fastighet. Anledningen kan vara t. ex. att det egentliga jordbruket efter hand avstyckats och byggnaden jämte tomt behållit stamfastighetens registernummer eller helt enkelt att det är fråga om en relativt stor tomt, vilken förlorat sin tidigare jordbrukskaraktär genom att jorden ej brukas. Om en sådan fastighet exproprieras, bör det vara i lagstiftningens anda att ersättningsfastigheten har annan fastighets karaktär. Likaså bör t. ex. en av staten inköpt bullerstörd annan fastighet få ersättas med jordbruksfastighet av ovannämnd typ. Motionärerna förordar en komplettering av lagstiftningen i detta syfte.

I: 949

Departementschefen har i prop. 1968: 88 föreslagit, att alla nyttjanderätts- och servitutsupplåtelser på obegränsad tid mot engångsersättning skall behandlas som avyttring av fastighet. Härigenom tillgodoses de önskemål som bevillningsutskottet uttryckt i betänkande 1967: 64, att upplåtelser enligt naturvårdslagen, i vilka fall engångsersättningarna ofta uppgår till stora belopp, bör behandlas som avyttring av fastighet.

Det vill synas som om departementschefen inte längre tillmätt de komplikationer, som en ändring av regeln skulle medföra, någon betydelse. De starka skäl som i höstas talade emot att samtliga upplåtelser mot engångsersättning behandlades som fastighetsavyttring äger självfallet alltjämt giltighet. Den föreslagna 500-kronorsregeln löser inte problemet. Någon uppskattning görs inte i propositionen om i hur många fall realisationsvinstbeskattning skulle komma att inträda med den föreslagna regeln. Mycket tyder på att antalet blir stort, sannolikt förekommer upplåtelser mot engångsersättning årligen för 20 000—25 000 fastigheter.

Motionären anser att de skäl, som departementschefen anförde i prop. 1967: 153 för en särbehandling av sådana nyttjanderättsupplåtelser som upplåtelser för kraftledning o. dyl., alltjämt äger sådan styrka, att motionären inte på den bristfälliga utredning som föreligger kan tillstyrka en ändring härvidlag. Ersättningar enligt naturvårdslagen och motsvarande bör dock kunna jämföras med upplåtelser av mark till vägar o. dyl. De praktiska problemen då det gäller upplåtelser enligt naturvårdslagen kan knappast tillmätas nämnvärd betydelse.

Utskottets yttrande

I propositionen föreslås vissa kompletteringar och ändringar av den vid 1967 års höstriksdag antagna lagstiftningen rörande markvärdebeskattningen.

På grundval av förslag i prop. 1967: 167 har innevarande års riksdag beslutat vissa ändringar i jorddelningslagen, som syftar till ökade möjligheter att genom *ägoutbyte* eller vid laga skifte överföra mark från en fastighet till en annan mot ersättning i pengar. Metoden är avsedd att användas i stället för köp, avstyckning och sammanläggning när fastighet skall utökas med del av annan fastighet.

Enligt gällande rättspraxis anses *ägoutbyte* inte utgöra ett realisationsvinstgrundande fång. I den förevarande propositionen föreslås att *ägoutbyte* enligt de ovannämnda bestämmelserna skall jämföras med avyttring av fastighet och således inte medföra skattefrihet vid realisationsvinstbeskattningen.

Den nya civilrättsliga lagstiftningen ger möjlighet till transaktioner med

samma reella innebörd som avyttring av fastighet. Mot bakgrunden härav framslår det som följdriktigt att marköverföring enligt det utvidgade ägo-utbytesinstitutet vid beskattningen jämföras med överlåtelse genom köp eller byte. Utskottet har inte heller funnit anledning till erinran mot att realisationsvinst i här avsedda fall skall beräknas på motsvarande sätt som vid expropriation och liknande tvångsavyttring, dvs. att aldrig mer än 75 % av vinsten skall tas upp till beskattning. Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del.

I propositionen behandlas också ett spörsmål, som var föremål för diskussion i utskottets bet. 1967: 64, nämligen frågan om beskattningen av *engångsersättning för nyttjanderätts- eller servitutsupplåtelse* av fastighet på obegränsad tid och engångsersättning för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen.

Enligt 1967 års lagstiftning görs vid realisationsvinstbeskattningen skillnad mellan sådana upplåtelser mot engångsersättning, som innebär ett totalt ianspråktagande av mark, och andra upplåtelser. De förstnämnda anses jämförbara med avyttring av fastighet, och engångsersättning härför beskattas enligt samma regler, som gäller för realisationsvinst vid avyttring av fastighet. Sådana ej tidsbegränsade upplåtelser, som innebär att fastighetsägaren fortfarande kan förfoga över marken med viss begränsning, betraktas däremot som avyttring av lös egendom. Detta medför att ersättningar för dylika upplåtelser blir helt skattefria efter fem år från fastighetsförvärvet. I rättspraxis har engångsersättningar enligt naturvårdslagen jämförats med ersättningar vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt.

Förslaget i propositionen innebär att engångsersättning vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid vid realisationsvinstbeskattningen alltid skall jämföras med köpeskilling för avyttrad fastighet. Detsamma gäller sådana engångsersättningar för inskränkning i förfoganderätten till fastighet, vilka utgår enligt naturvårdslagen eller andra författningar. Med motivering att beskattning av bagatellbelopp inte bör förekomma föreslås vidare att avdrag vid vinstberäkningen får ske med högst 500 kr. från sammanlagda beloppet av de under året uppburna engångsersättningarna.

Motionären i motionen I: 949 anser förslaget i propositionen vara förenat med praktiska olägenheter och hemställer därför att nuvarande regler om beskattning av engångsersättningar vid nyttjanderätts- och servitutsupplåtelser på obegränsad tid bibehålls oförändrade.

Departementschefen har som motivering för en skärpning av bestämmelserna om beskattning av sådana nyttjanderättsupplåtelser på obegränsad tid, där markägaren fortfarande har en begränsad förfoganderätt över marken, anfört bl. a. att man till följd av den nya lagstiftningen redan kunnat märka en klar tendens hos de skattskyldiga att — i stället för försäljning — ingå avtal om nyttjanderättsupplåtelse för all framtid i sådana fall

då upplåtelseformen faller under de gynnsammare beskattningsreglerna. Sådana konsekvenser av lagstiftningen är givetvis inte tilltalande. Det ökade utrednings- och kontrollarbete, som motionären befarar på grund av förslaget i propositionen, torde till väsentlig del komma att elimineras genom 500-kronorsavdraget. På grund härav och då förslaget om beskattning av engångsersättning enligt naturvårdslagen och andra författningar tillgodoser de önskemål, som utskottet framfört i bet. 1967:64, biträder utskottet departementschefens förslag. Utskottet avstyrker således bifall till motionen I:949.

I prop. 1967:153 skisserade departementschefen ett förslag till bestämmelser om *uppskov med realisationsvinstbeskattningen av fastighet i vissa fall*. Förslaget har närmare utformats i förevarande proposition och innebär i huvudsak följande.

Rätt till uppskov med beskattningen av realisationsvinst skall föreligga om skattskyldig anskaffar annan fastighet med anledning av att en av honom tidigare innehavd fastighet frånhänts honom eller hans äganderätt till denna begränsats genom

- 1) expropriation eller liknande förfarande,
- 2) arronderingsförsäljning,
- 3) försäljning till staten på grund av flygbuller,
- 4) ägouthbyte eller annan marköverföring, som föranleder realisationsvinstbeskattning,
- 5) nyttjanderätts- eller servitutsupplåtelse på obegränsad tid mot engångsersättning eller
- 6) inskränkning i förfoganderätten till fastighet enligt naturvårdslagen eller annan lagstiftning, för vilken engångsersättning utgått.

Som förutsättning för uppskov med beskattningen skall gälla att realisationsvinsten uppgått till minst 3 000 kr., att bankgaranti ställts för den beräknade skatten, och att ersättningsfastighet av jämförligt slag anskaffas inom tre år. Om den skattskyldige inte anskaffat ersättningsfastighet inom föreskriven tid, skall realisationsvinsten, på samma sätt som vid eftertaxering, upptas till beskattning för det beskattningsår då vinsten uppkom. Om den skattskyldige förvärvar en jämförlig ersättningsfastighet, och anskaffningskostnaden för denna motsvarar eller överstiger vederlaget för den avyttrade fastigheten, medges däremot uppskov med beskattningen. Överstiger vederlaget för den avyttrade fastigheten anskaffningsvärdet för ersättningsfastigheten får uppskov med beskattningen åtnjutas endast med belopp motsvarande sistnämnda värde. Den realisationsvinst, som uppskovet avser, blir sedermera beskattad, när ersättningsfastigheten försäljs, på så sätt att ingångsvärdet på sistnämnda fastighet minskas med det belopp uppskovet avser.

Den förordade rätten till uppskov med beskattningen av intäkt vid fastighetsavyttring utgör ingen nyhet i skattelagstiftningen. Ett liknande för-

farande tillämpas i fråga om intäkt, som erhållits genom avyttring av växande skog, när en jordbruksfastighet försålts som ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering. Då det är angeläget att realisationsvinstbeskattningen inte verkar hämmande på utbudet av fastigheter finns enligt utskottets mening skäl för att rätt till uppskov med beskattningen införs också i de fall som anges i propositionen. Utskottet tillstyrker därför i princip det framlagda förslaget.

I motionerna I: 948 och II: 1206 yrkas att uppskov med realisationsvinstbeskattning skall medges också vid sådan fastighetsavyttring, som föranleds av att den skattskyldige av sysselsättnings-skäl tvingas flytta till annan ort och där anskaffar ersättningsfastighet. Motionärerna i motionerna I: 387 och II: 483 anser att vinst vid försäljning av villafastighet på grund av ägarens flyttning inte skall beskattas om inom viss tid ny fastighet anskaffas på den nya bostadsorten.

Nämnda fråga behandlades vid 1967 års höstriksdag. I bet. 1967: 64 framhöll utskottet att vinster, som enbart hänför sig till penningvärdeförsämringen, genom indexregleringen av anskaffnings- och förbättringskostnader, inte kommer att bli föremål för realisationsvinstbeskattning. Eftersom en villaägare vid försäljning i anledning av flyttning inte annat än undantagsvis drabbas av en beskattning, som hindrar honom från att anskaffa en annan likvärdig fastighet på den nya bostadsorten, ansåg utskottet speciella undantagsregler inte erforderliga i dessa fall.

Utskottet har inte funnit anledning frånträda denna ståndpunkt. Härtill kommer att det inte torde vara möjligt att på ett tillfredsställande sätt i lagstiftningen närmare ange de fall, då en flyttning till annan ort kan motivera uppskov med realisationsvinstbeskattningen. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 387 och II: 483 samt till motionerna I: 948 och II: 1206 i berörda del.

Som tidigare angivits är enligt förslaget i propositionen ett villkor för uppskov med beskattningen att ersättningsfastigheten är jämförlig med den avyttrade. Enligt vad departementschefen uttalat bör kravet på likvärdighet innebära att fastigheterna är av samma beskattningsnatur.

I motionerna I: 948 och II: 1206 yrkas att ersättningsfastighet skall anses jämförlig med den avyttrade fastigheten även om fastigheterna inte är av samma beskattningsnatur.

Enligt utskottets mening finns inte anledning medge uppskov med beskattningen, om de båda fastigheterna inte är av jämförlig art. Om en skattskyldig i stället för en exproprierad villafastighet anskaffar en såsom jordbruksfastighet taxerad fastighet, vilken vid förvärvet endast består av bostadsbyggnad och eventuellt driftbyggnader med tillhörande tomtområde, bör emellertid enligt utskottets uppfattning de båda fastigheterna, även om omtaxering av jordbruksfastigheten inte skett, anses likvärdiga och upp-

skov med beskattningen av realisationsvinsten på villafastigheten medges. För en sådan tilläupning av bestämmelserna erfordras inte någon ändring av de föreslagna författningsbestämmelserna. Med det anförda avstyrker utskottet yrkandet i motionerna I: 948 och II: 1206 i denna del.

Utskottet behandlar härefter de föreslagna *ikaftträdandebestämmelserna*. I fråga om ändringarna i kommunalskattelagen föreslås bl. a. att äldre bestämmelser om engångsersättning för nyttjanderätts- eller servitutsupplåtelse på obegränsad tid och för inskränkning i förfoganderätten till fastighet enligt naturvårdslagen eller andra författningar skall äga tillämpning, om avtal träffats eller beslut om ersättningen meddelats före den 1 juli 1968. Utgår sådan ersättning på grund av expropriation eller liknande förfarande skall enligt förslaget äldre bestämmelser fortfarande tillämpas om talan i målet väckts före den 1 juli 1968 eller om rättigheten börjat utövas eller inskränkningen trätt i kraft före nämnda dag.

I motionerna I: 948 och II: 1206 hemställer motionärerna att övergångsbestämmelserna utformas så, att äldre bestämmelser fortfarande skall tillämpas i fråga om engångsersättningar av angivet slag, om avtal träffats eller beslut meddelats före den 1 januari 1969.

Med hänsyn till de nackdelar som — på sätt tidigare framhållits — redan visat sig vara förenade med den nuvarande lagstiftningen om beskattning av engångsersättningar för nyttjanderätts- och servitutsupplåtelser för all framtid och då ojämnheter i beskattningen i möjligaste mån bör undvikas, anser utskottet det angeläget att den nya lagstiftningen träder i kraft snarast möjligt. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna I: 948 och II: 1206 också i denna del.

Stadgandet i sista punkten av övergångsbestämmelserna avser »engångsersättning på grund av expropriation eller liknande förfarande» men däremot inte annan därmed jämförlig tvångsavyttring. Härav skulle möjligen kunna dras den slutsatsen att stadgandet inte är tillämpligt vid uppgörelse utan rättegång, trots att tvång som nyss sagts måste anses vara för handen. Samma regler bör givetvis gälla även i sistnämnda fall. Med hänsyn till att den föreslagna utformningen av övergångsbestämmelserna kan ge anledning till tveksamhet på denna punkt föreslår utskottet viss omgruppering och omredigering av bestämmelserna i förtydligande syfte. I anslutning härtill föreslår utskottet i samma syfte vissa ändringar av övergångsbestämmelserna i förslaget till uppskovsförordning.

Enligt sista punkten av övergångsbestämmelserna till ändringarna i kommunalskattelagen i såväl departementschefens som utskottets förslag skall äldre bestämmelser gälla om inskränkningen i förfoganderätten till fastighet trätt i kraft före den 1 juli 1968.

Beträffande förordnande om s. k. strandskyddsområde uppkommer fråga om ersättning först sedan fastighetsägaren vägrats tillstånd till viss åtgärd som omfattas av förordnandet. I detta sammanhang uttalar departements-

chefen att den ersättningsgrundande inskränkningen inte trätt i kraft förrän avslagsbeslutet meddelats. Med anledning härav vill utskottet framhålla, att avgörande är om avslagsbeslutet meddelats före den 1 juli 1968 och att det således saknar betydelse om beslutet vinner laga kraft först senare eller eventuellt överklagas.

Om dispens från exempelvis strandskyddsförordnande vägrats, är fastighetsägaren enligt 28 § naturvårdslagen berättigad till ersättning för den skada han lider till följd av beslutet om dispensvägran. I förarbetena till lagstiftningen har gjorts uttalanden som talar för att ersättningsfrågan — även om avslagsbeslutet avser ett enstaka fall — bör prövas i ett sammanhang för hela den inom ett skyddsområde belägna delen av en fastighet. Därvid bör övergångsbestämmelserna äga tillämpning endast på den ersättning, som direkt grundar sig på avslagsbeslutet.

Utskottet har här efter att behandla vissa frågor rörande realisationsvinstbeskattningen, vilka aktualiserats i motioner väckta vid riksdagens början.

I motionerna I: 392 och II: 473 begärs att *mark- och aktievinstbeskattningen* utformas så att dylika vinster beskattas i minst samma utsträckning som löneinkomster.

Den nuvarande lagstiftningen rörande beskattningen av vinst vid avyttring av fastighet är utformad så att beskattningen inte skall inbjuda till markspekulation. Hänsyn har tagits till att fastighetsinnehavet är föremål också för andra former av beskattning och att den del av realisationsvinsten, som motsvarar penningvärdeförsämringen under innehavstiden, i princip inte skall bli beskattad. Tämligen komplicerade regler har tillskapats för att tillgodose dessa syften. I prop. 1967: 153 uttalade departementschefen att kapitalvinstbeskattningen senare borde överses och samordnas i belysning av gjorda erfarenheter. Innan man erhållit tillräckligt material för bedömning av verkningarna av den nya lagstiftningen, finns det enligt utskottets mening inte anledning att överväga mer genomgripande ändringar i beskattningens utformning. Utskottet kan alltså inte tillstyrka berörda skrivelseyrkande i motionerna I: 392 och II: 473.

Om en fastighet innehafts mer än 20 år får vid beräkning av den skattepliktiga realisationsvinsten som *ingångsvärde* — i stället för köpeskillingen vid förvärvet — användas ett värde motsvarande 150 % av *taxeringsvärdet 20 år före avyttringen*.

Motionärerna i motionerna I: 636 och II: 806 yrkar att interpolation mellan taxeringsvärdena vid två allmänna fastighetstaxeringar skall tillåtas vid tillämpning av 20-årsregeln.

Det ligger i sakens natur att en schablonmässig vinstberäkning slår mer eller mindre ojämnt i det enskilda fallet. Man kan å andra sidan inte bortse från att 20-årsregeln för beräkning av ingångsvärdet i många fall är mycket förmånlig. En rätt till interpolation bör enligt utskottets mening inte kombineras med nuvarande regler om indexreglering av ingångsvärdet.

Med hänsyn härtill och då en interpolationsregel är ägnad att komplicera lagstiftningen och knappast torde medföra den av motionärerna åsyftade rörligheten på fastighetsmarknaden avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 636 och II: 806.

I samband med tillkomsten av de nya bestämmelserna om beskattning av vinst vid avyttring av fastighet infördes två *skatteflyktsbestämmelser* i lagstiftningen. Den ena bestämmelsen finns intagen i 35 § 3 mom. kommunalskattelagen och innebär att om fastighet genom fång, på vilket lagfart sökts efter den 8 november 1967, överlåtits till aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vari säljaren har ett dominerande inflytande, realisationsvinst vid senare försäljning av aktie eller andel i bolaget eller föreningen skall beräknas som om försäljningen avsett en motsvarande andel av fastigheten. Den andra bestämmelsen, som är intagen i punkt 7 av övergångsbestämmelserna till 1967 års ändringar i kommunalskattelagen, innebär i huvudsak att fastighetsförsäljning, som skett före den 1 januari 1968 till aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vari säljaren har ett dominerande inflytande, eller till familjemedlem, skall accepteras enligt de nya realisationsvinstreglerna endast om lagfart på fångt sökts den 8 november 1967 eller tidigare. Motsvarande gäller vid förvärv från nyssnämnda fysiska eller juridiska personer.

I motionerna I: 650 och II: 813 yrkas att den sistnämnda skatteflyktsbestämmelsen upphävs och att den förstnämnda bestämmelsen endast skall äga tillämpning på fastighetsöverlåtelse, som skett efter den 31 december 1967.

Vid behandlingen av prop. 1967: 153 ägde utskottet kännedom om att mer eller mindre skenbara fastighetsöverlåtelse i inte obetydlig omfattning ägt rum efter det innehållet i propositionen offentliggjorts och att detta skett i syfte att undvika eller väsentligt minska verkningarna av en framtida realisationsvinstbeskattning. Utskottet ansåg det angeläget att verkningarna av sådana transaktioner förhindrades och föreslog därför att lagstiftningen om evig realisationsvinstbeskattning skulle få en i viss mån retroaktiv tillämpning på sådana från skattesynpunkt inte önskvärda fastighetsöverlåtelse, varå lagfart sökts efter den dag propositionen förelades riksdagen, d. v. s. den 8 november 1967. Utskottet har inte funnit anledning frånträda denna av riksdagen accepterade ståndpunkt och avstyrker därför bifall till motionerna I: 650 och II: 813.

Utskottet har slutligen att ta ställning till yrkandet i motionerna I: 92 och II: 132 att Kungl. Maj:t utger en *broschyr för information om markvärdebeskattningen*.

Enligt vad utskottet erfarit har man inom finansdepartementet för avsikt att inom kort i informationssyfte utsända en utförlig redogörelse för de nya reglerna för beskattning av vinst vid fastighetsförsäljning till samtliga länsstyrelser, lantbruksnämnder och andra myndigheter, som berörs

av lagstiftningen. Det åligger vidare riksskattenämnden att årligen på lämpligt sätt publicera och i den särskilda deklarationsblankett för skattskyldig, som avyttrat fastighet under beskattningsåret, inta de aktuella uppräkningsstal, som skall tillämpas vid realisationsvinstberäkningen. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat yrkandet i motionerna I: 92 och II: 132.

Utskottets hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

A) att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 88 och med avslag på motionerna I: 948 och II: 1206 samt motionen I: 949 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändringen att övergångsbestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1969 års taxering. Äldre bestämmelser om engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid *eller* för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen *eller* för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar gäller fortfarande, om *avtal träffats eller beslut meddelats om ersättningen* före den 1 juli 1968. *Utgår sådan engångsersättning på grund av expropriation eller liknande förfarande, gäller äldre bestämmelser om talan i målet väckts före den 1 juli 1968 eller om rättigheten börjat utövas eller inskränkningen trätt i kraft* före nämnda dag.

(Utskottets förslag)

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1969 års taxering.

Äldre bestämmelser om engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid gäller fortfarande, om *upplåtelsen ägt rum* före den 1 juli 1968. *Har rättigheten tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande, gäller äldre bestämmelser om talan i målet väckts före den 1 juli 1968 eller om den exproprierande tagit egendomen i besittning* före nämnda dag.

I fråga om engångsersättning på grund av inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen eller andra författningar gäller äldre bestämmelser, om inskränkningen trätt i kraft före den 1 juli 1968.

2) förordning om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst med den ändringen att övergångsbestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Förordningen äger icke tillämpning på realisationsvinst, som uppkommit genom att skattskyldig erhållit engångsersättning för upplåtelse av nytjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid eller för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar, om *avtal träffats* eller *beslut meddelats* före den 1 juli 1968, och ej heller på annan realisationsvinst, om realisationsvinsten uppkommit före år 1968.

(Utskottets förslag)

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. Förordningen äger icke tillämpning på realisationsvinst, som uppkommit genom att skattskyldig erhållit engångsersättning för upplåtelse av nytjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid eller för inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar, om *upplåtelsen ägt rum* eller *inskränkningen trätt i kraft* före den 1 juli 1968, och ej heller på annan realisationsvinst, om realisationsvinsten uppkommit före år 1968.

- B) att riksdagen avslår följande motioner, nämligen
- 1) motionerna I: 92 och II: 132
 - 2) motionerna I: 387 och II: 483
 - 3) motionerna I: 392 och II: 473, i vad de behandlas i detta betänkande
 - 4) motionerna I: 636 och II: 806
 - 5) motionerna I: 650 och II: 813
- i den mån de inte kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 9 maj 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Yngve Nilsson (h), Stefanson (fp), Sundin (cp), Wärnberg (s), Tage Johansson (s), Paul Jansson (s), Enarsson* (h), Arne Pettersson (s) och Tistad (fp); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (h), Brandt (s), Engkvist (s), Andersson i Essvik (s), Eriksson i Bäckmora* (cp), Enskog (fp), Kristenson (s), Carlstein (s), Larsson i Umeå (fp) och Börjesson i Falköping (cp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

1) av herrar *Yngve Nilsson* (h), *Enarsson* (h) och *Magnusson* i Borås (h), vilka — under återopande av innehållet i motionen I: 949 av herr Åkerlund — ansett, att utskottet under punkt A 1 bort hemställa,

att riksdagen, med anledning av motionen I: 949 av herr Åkerlund antar det vid proposition nr 88 fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar, att 35 § 2 mom. samt punkt 4 av anvisningarna till 35 § ävensom övergångsbestämmelserna erhåller nedan angivna lydelse:

35 §.

2 mom. Avyttras *fastighet*, — — — vinsten skattepliktig. Har fastighet — — — å landet.

Skattskyldig, som haft skattepliktig realisationsvinst på grund av avyttring eller marköverföring enligt föregående stycke eller på grund av att han fått engångsersättning för inskränkning i förfoganderätten till sin fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar eller för upplåtelse, som avses i första meningen av punkt 4 av anvisningarna till 35 §, av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastigheten på obegränsad tid, kan, om han avser att förvärva fastighet (ersättningsfastighet), som är jämförlig med den fastighet till vilken realisationsvinsten hänför sig, få uppskov med beskattning av realisationsvinsten i enlighet med särskilda bestämmelser därom. Uppkommer fråga om beskattning av realisationsvinst eller om beräkning av realisationsförlust på grund av avyttring av ersättningsfastighet, beräknas vid tillämpning av vad i första stycket sägs innehavstiden för ersättningsfastigheten som

om avyttringen avsett den tidigare innehavda fastigheten. Vad nu sagts gäller dock endast om den realisationsvinst som uppskovet avser helt eller delvis avräknats från ersättningsfastighetens ingångsvärde.

Har avyttrad — — — närmast dessförinnan.

Vad som — — — till vattenkraft.

Anvisningar

till 35 §.

4. Upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet för obegränsad tid mot engångsersättning anses som avyttring av fastighet när upplåtelsen framstår som ett fullständigt ianspråktagande av mark, t. ex. upplåtelse av mark till väg. Detsamma gäller när ägare av fastighet fått engångsersättning på grund av sådan inskränkning i förfoganderätt till fastigheten som skett enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller på grund av motsvarande inskränkningar enligt andra författningar. I övriga fall anses upplåtelsen som avyttring av lös egendom. Engångsersättningen är att betrakta som köpeskilling (jfr punkt 5 andra meningen av anvisningarna till 21 §).

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1969 års taxering.

I fråga om engångsersättning på grund av inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen eller andra författningar gäller äldre bestämmelser, om inskränkningen trätt i kraft före den 1 januari 1969.

2) av herrar *Yngve Nilsson* (h), *Enarsson* (h) och *Magnusson* i Borås (h), vilka under åberopande av innehållet i motionerna I: 948 och II: 1206,

dels anfört, att skäl saknas för att ge de nya bestämmelserna beträffande realisationsvinstbeskattning vid nyttjanderätts- och servitutsupplåtelser giltighet i fall där avtal träffats eller beslut meddelats före utgången av år 1968,

dels ock ansett, att utskottet under punkt A 1 bort hemställa,

att riksdagen, med anledning av motionerna I: 948 av herrar *Eskilsson* och *Sveningsson* samt II: 1206 av herrar *Eliasson* i Moholm och *Björkman*, antar det i proposition nr 88 framlagda förslaget till lag om ändring i kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den änd-

ringen, att ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande lydelse:

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1969 års taxering.

Äldre bestämmelser om engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet på obegränsad tid gäller fortfarande, om upplåtelsen ägt rum före den 1 januari 1969. Har rättigheten tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande, gäller äldre bestämmelser om talan i målet väckts före den 1 januari 1969 eller om den exproprierande tagit egendomen i besittning före nämnda dag.

I fråga om engångsersättning på grund av inskränkning i förfoganderätt till fastighet enligt naturvårdslagen eller andra författningar gäller äldre bestämmelser, om inskränkningen trätt i kraft före den 1 januari 1969.

3) av herrar *Yngve Nilsson* (h), *Stefanson* (fp), *Sundin* (cp), *Enarsson* (h), *Tistad* (fp), *Magnusson* i Borås (h), *Eriksson* i Bäckmora (cp), *Enskog* (fp), *Larsson* i Umeå (fp) och *Börjesson* i Falköping (cp), vilka dels anfört följande:

»I motionerna I: 387 av herr Tistad och II: 483 av herr Larsson i Umeå hemställs, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära förslag om sådan ändring av gällande bestämmelser att vinst, som uppkommer vid försäljning av villa på grund av ägarens flyttning från orten, inte skall beskattas om han inom viss tid på den nya orten köper ny bostadsfastighet. Ett liknande yrkande förekommer i motionerna I: 948 av herrar Eskilsson och Sveningsson samt II: 1206 av herrar Eliasson i Moholm och Björkman, vari hemställs, att skattskyldig, vilken haft skattepliktig realisationsvinst på grund av fastighetsavyttring som föranletts av att han av sysselsättnings-skäl måste flytta till annan ort, skall få uppskov med beskattning av realisationsvinsten i enlighet med de särskilda bestämmelserna därom.

Vi delar motionärernas uppfattning att rätten till uppskov med realisationsvinstbeskattning bör utvidgas till de av motionärerna berörda fallen. Såsom anförts i motionerna I: 948 och II: 1206 föreligger en form av tvångsförsäljning när en skattskyldig måste flytta till annan ort för att där tillträda anställning och på grund härav säljer sin bostadsfastighet på den tidigare bosättningsorten. Det är i sådana fall angeläget att icke genom beskattning försvåra anskaffandet av nytt egna hem. Vi föreslår för vår del, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag i antydd riktning till årets höstriktsdag.»

dels ock ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t förelägger 1968 års höstriksdag förslag till sådan ändring av 35 § kommunalskattelagen att skattskyldig, som haft skattepliktig realisationsvinst på grund av sådan avyttring av bostadsfastighet som föranletts av att han av sysselsättnings-skäl måst flytta till annan ort, skall få uppskov med beskattning av realisationsvinsten om han avser att på den nya orten förvärva ersättningsfastighet.

4) av herrar *Yngve Nilsson* (h), *Stefanson* (fp), *Sundin* (cp), *Enarsson* (h), *Tistad* (fp), *Magnusson* i Borås (h), *Eriksson* i Bäckmora (cp), *Enskog* (fp), *Larsson* i Umeå (fp) och *Börjesson* i Falköping (cp), vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 22 börjar med »Det ligger» och på s. 23 slutar med »motionerna I: 636 och II: 806», bort ha följande lydelse:

»En schablonmässig vinstberäkning kan onekligen medföra ganska stora variationer, som i det enskilda fallet ter sig omotiverade. Genom interpolation av taxeringsvärdet under perioden mellan två allmänna fastighetstaxeringar i enlighet med vad motionärerna föreslår, kan nuvarande tröskelproblem till en del undanröjas och därmed fastighetsförsäljningarna undgå att periodvis hämmas. Ett av skälen för de nya beskattningsreglerna var just att öka utbudet av fastigheter, och naturligtvis är det en fördel om en sådan utbudsökning också fördelas jämnt över en längre tidsperiod. Interpolation bör enligt utskottets mening kunna förenas med nuvarande regler om indexreglering av ingångsvärdet. Utskottet tillstyrker mot denna bakgrund i anledning av motionerna I: 636 och II: 806 att frågan om interpolation av taxeringsvärdet under perioden mellan två allmänna fastighetstaxeringar utreds och att förslag i denna fråga föreläggs nästa års riksdag.»

dels ock att utskottet under punkt B 4 bort hemställa,

att riksdagen i anledning av motionerna I: 636 och II: 806 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag till nästa års riksdag angående sådan ändring av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen att interpolation av taxeringsvärdet under perioden mellan två fastighetstaxeringar kan medges vid tillämpning av schablonberäkning vid innehav av fastighet under längre tid än 20 år enligt alternativregeln.

5) av herrar *Yngve Nilsson* (h), *Enarsson* (h) och *Magnusson* i Borås (h), vilka betecknar den i kommunalskattelagen införda regeln — enligt vilken fastighet, som före ingången av 1968 förvärvats från närstående utan att lagfart sökts senast den 8 november 1967, skall vid en framtida realisations-

vinstbeskattning anses förvärvat genom det köp, byte eller därmed jämförliga fång, som skett närmast dessförinnan från annan än närstående — såsom orättfärdig och på grund härav, under åberopande av innehållet i motionerna I: 650 och II: 813, ansett att utskottet under punkt B 5 bort hemställa,

att riksdagen, med bifall till motionerna I: 650 av herr Sveningsson och II: 813 av herr Magnusson i Borås m. fl., antar det vid motionerna fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Särskilt yttrande

av herrar *Stefanson* (fp), *Sundin* (cp), *Tistad* (fp), *Eriksson* i Bäckmora (cp), *Enskog* (fp), *Larsson* i Umeå (fp) och *Börjesson* i Falköping (cp), vilka anfört följande:

»Invändningar av betydande tyngd kan från principiella utgångspunkter riktas mot de regler om retroaktiv beskattning som återfinns i punkt 7 av övergångsbestämmelserna till 1967 års ändringar i kommunalskattelagen. Dessa bestämmelsers innebörd är i huvudsak att fastighetsförsäljning, som skett före den 1 januari 1968 till aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vari säljaren har ett dominerande inflytande, eller till familjemedlem skall accepteras enligt de nya realisationsvinstreglerna endast om lagfart på fånget sökts den 8 november 1967 eller tidigare. Motsvarande gäller vid förvärv från nyssnämnda fysiska eller juridiska personer. Dessa bestämmelser återfanns ej i proposition 1967: 153 utan framfördes först under motionstiden. Vi har givetvis inget att erinra mot det syfte, som ligger bakom dessa bestämmelser — nämligen att hänsyn vid beskattningen inte skall tas till försäljningar som är mer eller mindre formella och inte syftar till en egentlig avhändelse av egendomen. Genom det retroaktiva inslaget i bestämmelserna kan emellertid även åtskilliga transaktioner gjorda i god tro och grundade på från allmänna synpunkter fullt godtagbara motiv leda till en skattebelastning vid en framtida överlåtelse som ej kunnat förutses.»